

**211. „Isten az imádságban megvilágítja a lelket,
amely szavakkal le nem írható isteni Fényben ragyog” (Aranyszájú Szent János)**

Imádkozva énekeljük a 157. számú éneket:

*Te vagy, édes Jézus, élet, út, igazság. Szentség és szeretet, véghetetlen jószág!
Ó mennyei szent Tűz, ó Te nagy Uraság, add, hogy legyen részünk az örök boldogság!*

Ezt a mennyei szent Tűzet, ezt az isteni Ragyogást tanulmányozzuk tovább! A szentek tanúságát hívjuk most is segítségül, akik a Szentírásból és az imádságból megismerték az istenközelség ajándékát, Isten bennük lakó erejét, Világosságát, s leírták megélt élményeiket.

1. Nagy Szent Gergely pápa.

Ez a VI. században élt bencés szerzetes azt mondta: „A csapások a külső ember számára a szenvedés sötétségét teremtik meg.” (Ha az ember bánatos, akkor nem lát, nem élvezi a Világosság áldásos hatását.) A pápa így folytatja: „A csapások a belső ember számára azonban okulást jelentenek, és ez a lélek Világosságát gyűjtja fel benne.” (IL III. 224). A lélek megvilágosodását eredményezik. Úgy látszik, ő tudta, hogy mi az. Mi most – mondhatnánk – szent irigységgel nézünk erre a nagy pápára, Gergelyre. De sokkal jobb, hogy ha tanulékony lelkülettel tekintünk rá. Ő a lélek Világosságáról beszél, amelyet a csapásokat és szenvedéseket elviselt lélek él meg belül. A bűnbeesés óta Istentől tudjuk, hogy a bűn büntetése a szenvedés és a halál. De a második Ádám eljövetele és az életáldozata óta azt is tudjuk: **A szenvedés és a halál az életért van, az örök életért!** Ha valaki ezt felismeri, akkor nagy világosságot nyer. Tudást kap, megtudja, hogy mi mire jó. A szenvedés, a fájdalom, a könny, a gyász az életért jó, élet fakad belőle!

Gondoljunk saját életünkre! Mindnyájan hordozunk sebeket, amelyeket a küzdelemben kaptunk. Emlékezünk a sérülésekre, amelyeket a szeretetlenség okozott akár úgy, hogy mások szeretetlensége bántott meg minket, akár úgy, hogy a mi szeretetlenségünk másokat bántott meg. Jézusnak a szava pozitíve így hangzik: *Boldogítóbb adni – tudniillik a jót –, mint kapni* (ApCsel 20, 35). Akkor sajnos negatív is érvényes: Fájdalmasabb fájdalmat okozni, az embernek duplán fáj, hogy a másikat is megbántja, hogy Istent is megbántja, és ezzel magunknak is ártunk. Ha pedig **okulunk a szenvedésekből**, elsősorban Jézus szenvedéséből, azután a mienkből, **akkor** a lelkünkben ez a fájdalom **kezd gyógyulni**, egyensúlyvesztésünk a helyére billen. Olyan ez, mint amikor **a gyermek megbotlik, de az édesanyja és édesapja erősen fogja a kezét, hogy az szinte fáj, vagyis nem engedik elesni, és ez jó a gyermeknek. Isten így fordítja javunkra a szenvedéseket, a fájdalmakat.**

2. A másik tanítómesterünk, aki tanúságot tesz a Világosságról: **Jeruzsálemi Szent Cirill** püspök, aki a hitmagyarázataiban a keresztényjelteknek, vagyis a katekumeneknek ezt mondja: „A keresztből sugárzó Dicsőség megvilágosította a tudatlanságban vakoskodókat, feloldotta a bűn minden rabját, és megváltotta az egész emberiséget.” (IL III. 132)

Nagy Szent Gergely pápa a mi szenvedéseinkről beszélt, amelyek végül is a lélek Világosságát gyűjtják fel bennünk. Jeruzsálemi Szent Cirill pedig Krisztus szenvedéséről. Mennyire szent jelünk a **kereszt**, mennyire **erőforrás!** A Jézusért börtönt szenvedett testvéreink mesélték, hogy hányszor és hányszor látták a börtöncella falára rákarcolva a kereszt szent jelét. A börtönőr nem tudhatta azt – amikor bekukucskált az ellenőrző ablakon –, hogy miért fordul a fal felé az elítélt. Ő tudta. Azért, mert a kereszt jele ott volt a szeme előtt. **Jézus a mi életünk börtönfalára is az Ő jelét karcolta.** Bármerre fordulunk, mindenütt ezt a jelet láthatjuk, ha nézzük, ha nem hagyjuk magunkat elijeszteni a kereszt ellenségeitől. „Ne nézzetek rá, vegyétek le az iskolai tantermek faláról!” – mondják. Csak azért is ránézünk! Akármilyen fájdalmas is Jézus keresztje az életünkben,

akármilyen gyötrelmes és nehéz is, dicsőség sugárzik belőle, mert a szégyen fája a dicsőség fája is lett. A bűn fáján győztes sátánt – a paradicsom fájára gondoljunk – a kereszt szégyenfáján győzte le Jézus, a mi Urunk.

Ez a szégyenfa azóta is Isten Dicsőségét sugározza számunkra. Megvilágosít bennünket. Nem vagyunk már vakok, hanem látjuk az élet értelmét! Ha rajta van a kereszt, az jó márkajel, az a legbiztosabb áru, ezt érdemes megszerezni magunknak, mert nem mérgezett termék, hanem életet fakaszt. Amikor **Jézus** a mindhalálig való engedelmisségével a keresztfán megváltott bennünket, akkor **feloldotta a bűn rabigáját, és az Ő Szeretetének a rabjaivá tett bennünket**. Merjük magunkra vonatkoztatni Gárdonyi Géza hallhatatlan mondatát: „**Mi Isten rabjai vagyunk!**” Ez nem más, mint a szeretet fogsága, a legédesebb rabság, amelyből nem menekülni, hanem egyre jobban részesedni kívánunk! Olyan ez, mint amelyről az Énekek éneke menyasszonya mondja: *Megigézted a szívemet* (Én 4, 9).

3. **Szent Szofróniusz** püspök a következő tanú és tanítómester. Rólunk, keresztényekről beszél, akik az életúton, Isten útján megyünk, mint az okos szüzek, kezükben égő mécsessel (vö. Mt 25, 8). Szent Szofróniusz így mondja: „Égő gyertyákat viszünk, és ezzel jelezzük a hozzánk közelítő Isten Világosságát. Ő világosít meg mindent, és miután elúzi a vétkek sötéttségét, rögtön előcsillan az Örök Világosság gazdag bősége!” (IL III. 1186). A sötéttségben a menyasszonyra várakozó násznép élménye: Közelít a Vőlegény! Nem sötétben botorkál, hanem ünnepélyes menet hozza Őt pompás díszkivilágítással.

Az Ő ragyogásához képest a mi kicsiny mécsesünk az éjszakának csak a kicsiny sötéttségét tudja elúzni. De azért jelzést adunk a hozzánk közelítő isteni Vőlegénynek szívünk lobogó mécsesével: „Itt vagyok, itt vagyunk, a társaimmal együtt várlak, Uram! Nem baj, ha sokáig kell várnunk!” Hűségesen kitartunk, mert mi már tudjuk a többiek elbeszéléséből, hogy ez az isteni Vőlegény milyen ragyogó, fönséges, szépséges, micsoda Világosság! Ha majd egyszer megérkezik, akkor nemcsak elúzi a vétkeink sötéttségét, hanem benne az Örök Világosság csillámlik ránk! Végül is arról van szó, hogy Isten az Ő Lényének ragyogó Dicsőségéből, Fényességéből részt ad nekünk. Nemcsak kívülről világít meg, hanem belül a lelkünkben is elkezd izzani az Ő ragyogó jelenléte. Isten bennünk is Világosság!

4. Milyen lehet az, amikor a Világosság már nemcsak kívülről ragyog ránk, az értelmünket világosítja meg, nemcsak a bűneink sötéttségét úzi el, hanem lelkünk mélyére is behatol? Megint **Jeruzsálemi Szent Cirill** püspök hitmagyarázataiból merítsünk! Azt mondja: „A Szentlélek érkezése szelíd és enyhe, felfogása kellemes, a legkönnyebb iga. A Fény és a Tudás felvillanó sugarai előzik meg érkezését. Az oltalmazó testvér szeretetével jön, hogy üdvözítsen, gyógyítson, tanítson, intsen, erősítsen, vigasztaljon: azért jön, hogy megvilágosítsa az elmét, először abban a lélekben, amely befogadja, azután pedig ennek a közreműködésével mások lelkében is. Mint amikor valaki sötétben tartózkodott, és hirtelen beragyogja a nap világossága, csak akkor látja meg tisztán mindazt, amit azelőtt nem látott, ha a szeme már megszokta a fényt. Így van azzal is, aki olyan szerencsés, hogy megkapja a Szentlélek ajándékát: megvilágosodik a lelke, és az emberi képességet meghaladó módon szemlélheti azt, amit azelőtt nem látott.” (Cat. 16. IL II. 807. O.i. Hv-i idő VII. hé.).

Ezért érdemes a szentek életét tanulmányozni! Ők már tudnak valamit Istenből, amit mi még nem tudunk, de reméljük, hogy majd tudhatunk. Ha a szentek a megvilágosodás útján úgy tudtak előrehaladni, hogy meglátták a Fényt, Aki hozzájuk érkezett, és szívük, lelkük mélyére hatolt, akkor van reményünk nekünk is arra, hogy csak mennünk kell az úton. Nem baj, ha még sötéttség van, gyötrelmek vannak, majd lesz Világosság! Biztosítékunk van arra, hogy a Szentlélek majd megérkezik. Jézus azt mondja: *Elküldöm nektek a Vigasztalót. Ő eszetekbe juttatja mindazt, amit mondtam nektek* (vö. Jn 14, 26). Tehát megvilágosítja az elménket. A tudásnak ez a felvillanása, az Istenről való tudásunk gyarapodása előre jelzi azt, hogy milyen lesz az, amikor a világos gondolat

Ajándékozója, a **Szentlélek** is megérkezik.

Olyan, mint az **oltalmazó testvér szeretete, mint az édesanya simogató keze**, amikor a gyermek a játszásban elesik, lehorzsolja a bőrét, és az anyuka fertőtleníti a sebet, behinti sebhintőporral, gyógyító kenőccsel megkeni. A gyermek már el is felejtí fájdalmát, a gyógyszer csípését, s csak arra figyel, hogy az édesanya keze őt babusgatja, őt cirógatja, és ezzel is gyógyítja.

Akkor most, itt, amikor várakozunk a Szentlélek, a Világosság Lelkének érkezésére, nyújtogassuk oda a szívünket: „Itt bibis, beteg a lelkem: gyógyítsd meg, Uram, cirógasd meg, Uram! Érintsd meg a lelkemet, kelts új életre, a Te életedet ajándékozd be a lelkembe!” Azután amikor a gyermek felnövekszik, és neki is családja lesz, akkor már tudja, hogy a játszásban elesett, megsérült gyermeket hogyan kell gyógyíttgatni, szeretettel cirógatni. Tovább tudja adni azt, amit kapott.

A lélek szférájában pedig ugyanúgy érvényesül ez: **akinek a lelkét a Szentlélek megvigasztalta**, megcirógatta, megérintette; **az már tudja, hogy hogyan kell mindezt továbbadni**, hogyan kell mások lelkét is megcirógatni, hogy a sírás és a könnyek helyébe a **mosolygás fakadjon** az embertestvérünk lelkében is. Minél több jót, szépet, harmóniát és szeretetet adunk, annál gazdagabb lesz az a másik is, akit mindezzel elhalmoztunk, s annál gazdagabbak leszünk mi magunk is az előbb idézett krisztusi törvény értelmében: *Boldogítóbb adni* (ApCsel 20, 35), *adni, adni, adni!* Önmagunknak ezzel a kiüresítésével tudjuk alkalmassá tenni lelkünket a Szentlélek Ajándékának a befogadására. Itt már nem annyira a Szentlélek hét ajándékáról van szó, hanem magáról a Szentlélekről, Aki az Ajándék. A bérmlás szentségében is ezt mondja a püspök: „Vedd a Szentlélek ajándékának a jelét!” Az a krizmaolajjal való megkenés a homlokunkon az Atya és a Fiú szeretetét akarja kifejezni szentségi jellel. „Szent Kenet, szállj le ránk, ajándékozd magadat nekünk!” (Ho. 99). Akkor valami csodálatos áramkör jön létre, világosság támad az imádkozó ember szívében. Ebben a világosságban már kezdi szemlélni azt, akit eddig nem láthatott. Érdemes tehát szelíd, alázatos lélekkel várni a Szentlélek érkezésére. Most csendben nyújtogassuk a vágyunkat: „Jöjj, jöjj, Szentlélek Úristen, áraszd reánk teljesen mennyből fényességedet!” (Ho. 259).

Várakozzunk! A várakozásunkat megédesíti a Fény reménysége. Keressünk ehhez egy újabb tanút!

5. **Szent Gergely** agrigentumi püspök tanítását a Prédikátor könyvéről írt magyarázatában olvashatjuk. A Prédikátor az Ószövetség könyve. „A Prédikátor *édesnek* nevezte a *Fényt* (vö. Préd 11, 7), és jó érzésnek mondta e dicsőség napjának a szemlélését. Már az Ószövetségben előre arról szólt, Aki Isten létére emberi testet vett magára, és Aki azt mondotta magáról: *Én vagyok a világ Világossága*” (Jn 8, 12). Szent Gergely püspök így folytatja: „Az a nap, amelyet testi szemünkkel szemlélünk, *az igazság Napját* jelzi előre (vö. Mal 3, 20). Ez az Üdvözítő a legédesebb Fény lett azok számára, akik méltók lettek arra, hogy Tőle tanuljanak. Az élet legédesebb gyönyörűsége, ha lelki szemünkkel rátekintünk, tiszta és isteni szépségében elmerülünk és Róla elmélkedünk. Hiszen abból a tényből, hogy közösségbe lépett velünk, felvette emberi természetünket, mi is megvilágosodunk. Lelkiekben gazdagodunk, öröm tölti el a lelkünket, életszentségre jutunk, értelmünk világossága felfokozódik, és végül valami **ujjongással töltekezünk, és mindez megarányozza életünk minden hétköznapiját is**. Mert azok számára, akik Őt szemlélik, minden öröm forrása csak az igazság Napja! Krisztus a mi Istenünk.” (IL III. 216.o.).

Az emberben újra fellobban a szent vágy: „De jó lenne, ha mi is úgy tudnánk látni, mint ahogyan a szentek! Bárcsak nekünk is ilyen élményeink, tapasztalásaink lennének Istenről, a Világosságról, mint nekik!”

Ha még nem érezzük az isteni Fény világosságát és édességét, ne szomorkodjunk! A kinyilatkoztatás isteni üzenet számunkra. Ha a Prédikátor, a kinyilatkoztatás hordozója arról ad tanítást, hogy a *Fény édes*, akkor higgyük el neki, akkor vágyakozzunk még jobban ennek az édes Fénynek a megtapasztalására! Isteni érzés! A Prédikátor az Ószövetségben nem látta a *világ Világosságát*, de amit megtapasztalt, hogy *édes a Fény*, azzal nekünk jövendölt, hogy milyen édes az a

Fény, Aki Jézus, Aki a *világ Világossága*. Mi, akik már az Újszövetségben élve tudjuk, hogy a

teremtett nap fénye, a teremtetlen isteni Napunk Fényességére utal, akkor mi lépünk tovább a nap fényénél is ragyogóbb Fényességéhez, életünk legnagyobb Gyönyörűségéhez! **Az Ő Fényében, az Ő Világosságában eltörlül minden gyötrelmünk!** Ha a nap még csak felkel, vagy lenyugszik, akkor hosszú az árnyékunk. De ha éppen felettünk van, akkor szinte nem is látszik az a sötét folt, amelyet a mi lényünk vetít a földre. Szent Gergely, agrigentumi püspök úgy mondta: „Ennek a Fénynek a tiszta és isteni szépségében elmerülhetünk.”

Érdemes megpróbálni, lelki értelemben **belemerülni Isten ragyogó szépségébe, Világosságába!** Minél jobban belemerülünk, annál jobban körülvesz. Minél jobban éltem, annál jobban élünk Belőle! Már nemcsak oxigénből élő emberek leszünk, amely körülvesz és belénk hatolva éltem, hanem ebből az isteni Fényből élő lények is. Körülvesz minket ez a Fény, és bennünk, lelkünk mélyén jelen van, éltem, életet fakaszt. Ujjongás az, amit ez az isteni Fény fellobogtat a lelkünkben! Az Ő isteni örömevel, a három Személy egymásnak való ujjongásával tölt be, részesedhetünk isteni szeretetéletében. Ilyenkor ebben a ragyogó Fényességben, isteni Tűzben kiég a bűn minden salakja, elenyésznek az árnyak, a sötétség. Az ember valami olyan örömet és békességet él meg, amelyet csak Isten tud ajándékozni. Ő azt ígérte: *A mennyországban majd letörlül a szemünkről minden könnyet* (Jel 21, 4). Akkor már most, hogy a mennyország Fényességéből valami ragyogást tapasztalhat meg az imádkozó ember. Hagyjuk, hogy Isten letörljön a szemünkről minden könnyet, és szívünk vágyát nem valamivel, hanem Valakivel, vagyis Önmagával töltse be! Ő mindennél több, mindennél többet ér számunkra!

6. Menjünk még tovább, még feljebb vagy még beljebb! **Aranyszájú** (Krizosztomosz) **Szent János**, konstantinápolyi püspök legyen a vezetőnk! Csodálatos tanítást ad, homiliát mond arról, hogy az imádság a lélek Világossága: „**Legfőbb kincsünk az imádság, az Istennel való beszélgetés, hiszen ez találkozás és együttlét Istennel!** Amiként a testi szem fényessé lesz, mihelyt a fényt megpillantja, úgy ragyog és tündöklük az Isten felé forduló lélek is szavakkal le nem írható isteni Fényben. (Supp., Hom. 6. De precatone: PG 64, 462).

Persze, **azt az imádságot értem, amelyik a szív mélyéből fakad**, nem pedig csak bizonyos megszokásból történik. Nem meghatározott alkalmak és időközök szabják meg, hanem éjjel és nappal, szünet nélkül tör elő. Mert a gondolatainkat nemcsak akkor kell Istenre irányítanunk, amikor belefogunk az imádkozásba, hanem az Isten utáni vágyakozásunkat, és a Reá való emlékezésünket is kapcsoljuk bele mindennapi teendőink végzésébe! (*Szüntelen imádkozzatok!* (Lk 21, 36; 1 Tessz 5, 17). Az imádság a lélek Világossága, Isten igazi megismerése a közvetítő Isten és az emberek között. Az imádság által a magasba emelkedő **lélek** az egekbe hatol, és **kimondhatatlan ölelésekkel karolja át az Urat**. Mint a csöppnyi ember az anyjához, úgy sír fel, és könnyezve esdi az isteni táplálékot. A saját kívánságai szerint kér, de az ajándék – amit kap – különb az egész látható világnál. Az imádság tiszteletreméltó követünkként van jelen Istennél. Megvidámítja a lelket, lecsendesíti az érzéseit. Amikor kimondom ezt a szót: imádság, ne a szavak egymásutánjára gondolj, hiszen az sóvárgás Isten után, szavakba nem önthető, kimondhatatlan áhítat, nem is emberi teljesítmény, hanem az isteni **kegyelem** műve, ahogyan az Apostol is mondja: *Nem tudjuk, hogyan imádkozzunk helyesen. A Szentlélek azonban maga könyörög helyettünk szavakba nem foglalható sóhajtozásokkal*” (Róm 8, 26).

Tehát az imádságban, az Istennel való beszélgetésben, vagy találkozásban, vagy együttlétben szavakkal le nem írható Fényességgel ragyog és tündöklük az Isten felé forduló lélek. Nem hiába mondták azt a Szent János pátriárkát aranyszájúnak. Ilyen csodálatos mondatokat csak az tud megfogalmazni, akinek a **szíve** is ilyen **aranyból is értékesebb gondolatokkal van tele**, hiszen: *A szív bőségéből szól a száj* (Mt 12, 34).

Aki az isteni Világosság felé fordul, az már imádkozik. Aki az isteni Világosság felé kitarulkozik, az kiteszi magát annak a lehetőségnek, hogy Isten lehajoljon hozzá, ragyogó, tündöklő Lényével bejőjön lelke hajlékába. Ezért tündöklük az imádságban Istenhez forduló lélek isteni Fényességgel.

Ha kimondjuk ezt a szót: *Mi Atyánk* (Mt 6, 9), ez jelzés a Mennyei Atyának, és Ő már tudja, hogy mit kell csinálni a földi élet *Divina comediá*-jában, Isteni színjátékában esetleg megsérült gyermekével, vagy Hozzá ágaskodó, Hozzá kiáltó gyermekével. Ő szívesen lehajol hozzá.

Ha kimondjuk a Jézus-ima szavait: „*Uram, Jézus Krisztus, élő Isten Fia irgalmazz nekem!*”, akkor a Fiúisten tudja, mire, kire vágyakozik a lelkünk, és Ő irgalmas szeretettel lehajol hozzánk, megcirógatja sebeinket, begyógyítja lelkünket isteni irgalmának, szeretetének mérhetetlen áradásával, aki a Szentlélek. Ha az Atyát és a Fiút hívjuk, a Szentlelket is megkapjuk.

Ha a Szentlelket hívogatjuk, eljön az Atya is és a Fiú is, mert ez a három Személy egy Isten. Ebben a szavakkal le nem írható **isteni Fényben** már megáll a szó, **csak a szeretet lobog**, a szív ritmusában együvé dobban az isteni Szeretet és az emberi szeretet: *Ő mibennünk, mi Őbenne* (vö. Jn 14, 20).

Ez az, amikor az imádságban Isten megvilágítja a lelket, amely szavakkal le nem írható isteni Fényességben ragyog!

Milyen lesz az, amikor az az Örök Világosság már szünet nélkül világoskodik az embernek?

Befejezésül énekeljük a 152. számú éneknek mind az öt versszakát:

*Ó Jézus, emlékezni Rád, a szívnek szent örömet ád.
De minden méznél édesebb, szívünkben bírni Tégedet!*

*Nincs szó a földön kedvesebb, nincs dallam zengőbb, édesebb,
Gondolni szebbet nem lehet. Mint Jézus, édes szent neved.*

*A bánat Benned lel reményt, Te adsz ezer jótétéményt,
Ha keresünk, itt jársz velünk. Hát még mi vár, ha fellelünk!*

*A nyelv azt nem mondhatja ki. Betű ki nem fejezheti,
Csak aki érzi, tudja azt, Jézust szeretni mily malaszt!*

*Te légy, ó Jézus, örömünk, mennyekben gazdag örökünk.
Te adj az égben koronát most és örök időkön át!*